

La giuventetgna è l'avegnir

Avant 25 onns è la Giuru vegnida fundada a Laax

DA ANDREAS CADONAU

■ **La Giuventetgna rumantscha enconuschenta sco Giuru exista dapi 25 onns. Ella è vegnida lantschada a chaschun da la Scuntrada a Laax l'onn 1991 cun l'intenziun d'unir la giuventetgna rumantscha. La Giuru ha adina puspè fatg attent cun acziuns nunconvenzionalas.** Roman Cathomas ha discuri d'in levsenn giuvenil che haja intimà el da surpigliar il presidi da la Giuru. Ina organisaziun per l'entira giuventetgna rumantscha. El ha menziunà la scuntrada rumantscha da l'onn 1991 a Laax che haja purschì il fundament per l'iniziativa dad fundar ina organisaziun per la giuventetgna rumantscha. Sco president da l'Uniun da giuventetgna Laax saja el sa participà a la sesida nua che la fundaziun d'ina organisaziun tetgala da la giuventetgna rumantscha saja vegnida discussada. Tranter ils participants da quella sesida ha el menziunà *Jon Domenic Parolini*, oz cusseglier guvernativ dal chantun Grischun. «Quai è il mussament ch'ins sa far carriera politica sco anteriur commember da la Giuru». Roman Cathomas ha explitgà d'avair surpiglià il presidi da la nova uniun giuvenila rumantscha senza cleras finamiras. «Fora in pau cun l'idea da mussar als rumantschs ch'i dettia insatgè auter sper la scena rumantscha ordinaria». Lantschar enqual idea pli freha saja senz'auter stà la finamira. Roman Cathomas han menziunà la translaziun d'in comic enconuschent en la Svizra romanda che haja tematisà la sexualitad da la giuventetgna en connex cun Sida. «Nus avain tematisà Sida avant ch'insatgè è insumma s'empatschà dals problems da Sida en il chantun Gri-

Malgrà l'aut dumber da commembers n'esi betg simpel da motivar la giuventetgna rumantscha da sa participar ad arranschaments organisads da la Giuru.

MAD

schun». «Il chantun ha alura era refusà la dumonda da sustegn per translatar il comic». La Giuru ha tuttina realisà il comic ed ha fatg diever dal Rumantsch Grischun. Ella ha era scrit ina brev averta a

la regenza grischuna per far attend alla manglusa lavur da giuventetgna ed è s'engaschada da stgaffir las Punts sco organ da publicaziun per l'entira rumantschia giuvna.

Persequitar la lavur da la Giuru

Roman Cathomas n'è betg pli activ en la scena rumantscha. El ha ditg che las discussiuns en connex cun il Rumantsch Grischun hajan unfinisà el. Tuttina persequitescha el las activitads da la Giuru. E sco Roman Cathomas ha explitgà, ha el adina plaschair sche la giuventetgna rumantscha s'expona cun ina acziun u cun ina idea nuncunvezionala. L'emprim president da la Giuru è dentant pertschart ch'i saja grev da mantegnair ina certa cuntinuitad en ina organisaziun da giuventetgna. La midadas entaifer ils gremis directivs sajan frequents perquai che la giuventetgna limiteschia il temp d'uffizi. Quai fatg valitescha Roma Cathomas dentant era per positiv. La regurdanza a l'entschatta da la Giuru ei per Roman Cathomas ordvart positiva, ellas regordan d'ina vart al curs dal temp che na laschia betg franar ed a la giuventetgna che lubeschia da planisar spontan ed in pau en il blau. Dapreschent èn dus giuvens da Sagogn ferm engaschads en la Giuru. Sper il president *Wolf Candrian* e *Maurus Bundi* vicepresidente da la Giuru. Maurus Bundi è vegnì en contact cun la Giuru entras ses frar che ha medemamain presidià l'uniun da la giuventetgna rumantscha. El ha ditg ch'il contact personal saja impurtant per motivar giuvnas e giuvens da s'engaschar per la Giuru. Bain dumbri l'uniun da la giuventetgna blers commembers, i na saja dentant betg simpel da motivar il commembradi da sa participar ad in ni l'auter arranschament organisà da la Giuru. Per inspirant ha Maurus Bundi taxà il contact che la Giuru tgiria cun giuvnals d'autras minoritads en l'Europa. La pus-

saivladad dad scuntrar cun quella giuventetgna minoritara saja in dals motivs da far part a la Giuru. Maurus Bundi ha numnà las proximas occurrenz en quest connex sco la Europeada en il Tirolo dal Sid ed ina scuntrada da minoritads l'avust proxim en la vischinanza da Moscau.

Pertschart da la lavur da la giuventetgna

Il secretari da la Lia Rumantscha, *Urs Cadruvi*, è pertschart da la muntada da la giuventetgna rumantscha. El é da l'avis che la vita giuvenila saja daventada in zichel pli cumplitgada ch'antruras. «La giuventetgna è nos futur.» E quai futur vul la Lia era sustegnair. Urs Cadruvi ha fatg attent che la radunanza da delegads da la Lia haja sapientiv augmentà contribuziuns a la Giuru, contribuziuns per part liadas a projects. Grazia a quels projects che la Giuru stoppia inoltrar a la Lia saja la collavuraziun stretga, magari pli stretga che tranter Lia ed ulteriuras uniuns affiliadas.

Malgrà che la giuventetgna rumantscha instradescha magari acziuns che fruntan buc dapertut sin chapientscha, per exempel il taccaders cotschens dera-sads avant in per onns, accentuescha Urs Cadruvi la spontanitad e la libertad da la giuventetgna da far chaussas ch'organisaziuns etablidas na d'astgien betg sa lubir. La giuventetgna saja dentant flexibla avunda da menar l'acziun en ina buna direcziun. Per impurtant valitescha Urs Cadruvi il contact tranter ils giuvnals rumantschs e las ulteriuras minoritads giuvenilas europeicas. «Quels contacts dattan furma per pli tard».